

Prof. Dr. h. c. Dr. Szodfridt István (1930–2011)

Megmásíthatatlanul fájdalmas a tény, Szodfridt István nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanár, professor emeritus, nagyra becsült professzor kollégánk, tanárunk, mesterünk, barátunk, szeretett Pista Bátyánk itt hagyott bennünket, s elköltözött az égi hazába.

Hosszú és tartalmas volt az életút 1930 és 2011 között, 81 év a Győrtől Sopronig ívelő életpályán. A korán elhunyt gazdász édesapa helyett a győri nagyszülők felkaroló gondoskodása és szeretete szépítette meg. A győri bencések-nél alapozta meg széles műveltségét, intelligenciáját, fogékonyságát, kapta mély hitén alapuló erkölcsi tartását.

Vörösmarty soraival:

„A természet könyvét forgatni ne szűnjél,

Benne az Istennek képe írva vagyon.”

1949-ben kitűnő eredménnyel érettségizett. A Műegyetem Erdőmérnöki Karára, Sopronba jelentkezett, s erdőipari szakon szerzett kitűnő minősítésű diplomát 1953-ban. Széles érdeklődése mellett egyetemi éve alatt jegyezte el magát a botanikával, amelynek szeretete és művelése egész aktív életében elkísérte.

Kevesebben lettek azon tanáraink, akik egyéniségükkel, tartásukkal, tudásukkal példaként, zsinórmértékként szolgálhatnak nekünk, itt maradtaknak. Nekünk, akik igyekszünk felnőni hozzájuk, akik igyekszünk megőrizni az erdészszakma becsületét, amelyet ők és mindannyiunk elődei, régi erdésztudósai vívtak ki szorgos munkával.

Megadatott neki, hogy életművét befejezze, mégis úgy érezzük: még alkotott, még sokat adhatott volna nekünk, utódainak. Igényelnénk példamutatását emberi tisztességből, emberi tartásból, jóságból. A dolgok, jelenségek, problémák mértékadó kezelési módjából. Önmérsékletből, visszafogottságból, tisztességből. Mindezt egy rendkívül stabil értékrend alapján, amit talán úgy lehet megfogalmazni, hogy keresztényi, hazafias és európai. A vele való beszélgetések sokkal értékesebbek voltak, mint egy előadást végighallgatni, hiszen közvetlenségük magukban hordozta a kitárulkozás lehetőségét.

Első munkahelye a Keszthelyi Állami Erdőgazdaság volt, ahol gépesítési elő-

adó, erdészetvezető-helyettes, erdészetvezető, majd erdőművelési előadó volt. Ebben az időszakban kezdődött együttműködése a botanikusokkal, tagja volt az Őrség és a Vend-vidék vegetációtérképét elkészítő csoportnak. E tevékenység során szerzett mélyreható ismeretek lehetővé tették, hogy az abban az időben induló erdőtipológiai munka résztvevője lehetett. Kezdeményezője volt a hazai táji erdőművelés irányelvei erdő- és termőhely-tipológiai alapelveken megvalósított kidolgozásának.

Tudományos eredményeinek elismeréseként hívták az ERTI-be dolgozni, ahol az erdőtipológia továbbfejlesztésén dolgozott *Mayer Antal* munkatársaként. Munkájának eredményeit a Zöld könyvek tanúsítják.

Az ERTI-hez kerülve – törvényszerűen – a termőhelykutatás felé is fordult érdeklődése, ezért téli időszakokban az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézetében is munkálkodott *Stefanovits Pál* irányításával.

Kutatói sikerei, emberi adottságai megkérdőjelezhetetlenné tették, hogy az 1965-ben alapított kecskeméti kísérleti állomás alapító vezetője nem lehetett más, csak Szodfridt István. Feladatát, az állomás megszervezését, munkájának elindítását, magas színvonalra emelését, s elfogadtatását – fényesen elvégezte. Botanikai munkái mellett kutatásai a termőhely-tipológia és az erdőnevelés irányába szélesedtek. Munkahelyéből következőleg az Alföld, különösen a Duna-Tisza köze termőhelyi kérdéseire, az akkor fellendülő nemesnyár-

termesztéssel kapcsolatos szakmai kérdésekre – termőhelyigény, telepítési hálózatok, nevelés, nyesés stb. – fókuszáltak kutatásai. E munka alapján – társ-szerzőkkel együtt – kidolgozta a nemesnyár-nevelés modelljét. Óriásnyárra és *Palotás Ferenc*szel együtt hazai nyárrakra fatermési táblákat is szerkesztett. A nyárneveléssel kapcsolatos kutatási eredményeit egyetemi doktori, majd kandidátusi értekezésében foglalta össze.

Tagja volt a FAO erdészeti bizottságának, vezetőhelyettese az IUFRO termőhelyi szakcsoportnak. Tudományos munkásságáról több mint 200 publikációban, egyetemi jegyzetekben, mintegy 15 külföldi közleményben és könyvfejezetekben, valamint általa írt szakkönyvben számolt be. Tagja volt az MTA Erdészeti Bizottságának, a Botanikai, Talajtani és Ökológiai Bizottságnak.

Részt vett az abban az időben megjelent erdészeti nagymonográfiák termőhelyi és botanikai fejezeteinek megírásában, a szürke nyárak termőhelyi igényének meghatározásában. Tagja volt a nemzetközi termőhelytípus-térképező módszer-összehasonlító munkaközösségnek, egyik szerzője volt a Termőhely-tipológiai és térképezési útmutató c. kötetnek.

E szerteágazó tevékenység mellett részt vett a tudományos ismeretterjesztésben, így lett a Bács-Kiskun megyei TIT elnöke.

1983-ban hívták az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karára, az akkor megüresedő Termőhely-ismeret-tani Tanszék élére.

Ezt a posztot 12 évig, 1995-ig, nyugállományba helyezéskéig töltötte be.

Kiváló előadó, kitűnő tanár. Szerette a hallgatóit, s a hallgatók is szerették őt. Kizárólag arra volt kíváncsi a vizsgák során, hogy mit tud a jelölt, ezért ritkán buktatott. E hozzáállással a hallgatók csak ritkán éltek vissza. Sűrű elfoglaltságai mellett is talált módot a diákokkal való foglalkozásra, őket egyenrangú partnerként kezelte. A talajtani oktatását idegen nyelven is meghirdette, ami lehetővé tette, hogy hallgatói gyakorolják a szaknyelv ismeretét. Rendkívül termékeny volt a jegyzetek, tankönyv írásában, ebbe munkatársait is bevonta. Széles körű általános műveltsége és szakmai ismeretei segítségével élvezetes elő-

adásokat tartott. Mivel az ország számos pontját bejárta és nagy gyakorlati tapasztalattal rendelkezett, előadásai során gyakran mutatott be terepi példákat.

Ugyanígyen felhőtlen volt a viszonya munkatársaival, kollégáival is.

Benne egyenes, tiszta, becsületes, jó embert ismerhettünk meg. Mindenki-ben, és a világban is csak a jót kereste, igyekezett főként azt meglátni benne, mert maga is jó, jóságos, emberséges volt, ezt a jót akarta mindenkor adni a vele kapcsolatban állóknak is. A selme-ci szellem mélyen átitatta egész életét. Évfolyamtársai iránt érzett ragaszkodá-sa az évek múlásával sem lankadt. Vala-mennyi találkozáson jelen volt. Nemcsak oktatott, hanem nevelt is. Így marad meg tanítványai, így marad meg mind-nyájunk emlékezetében.

Mérhetetlen volt hűsége erdészhiva-tásához, az Alma Materhez, nemzeté-hez, hazájához. Tiszta emberségét, hi-vatástudatát, eredményeit, hűségét mindenkor értékelték és elismerték.

Egy beszélgetés során azt fejegette, hogy az ő neve valószínűleg svéd ere-detű, és ősei talán katonaként vagy dip-lomataként kerültek hazánkba. Egy al-kalommal említette, hogy soproni tev-kenysége alatt levelet váltott egy oszt-rák professzorral, aki a címzéskor Oe-denburger helységnevet írt Sopron he-lyett. Válaszlevelében ezt nem észrevé-telezte, de a címzéskor Bécs helysége-nevet írt, ami a kollégát valószínű elgon-dolkoztatta.

Kétszer lett (1966 és 1975) az erdész-et kiváló dolgozója, megkapta a Nyisztor György Emlékérmét (1986), az Újhelyi Imre Díjat (1994), az Ember az Erdőért Emlékérmét (1998) és a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét (2006).

Az Országos Erdészeti Egyesületnek Tiszteletbeli Tagja. Az Egyesületben hosszú éveken át odaadó munkát vég-zett. 1986-tól három cikluson keresztül volt az Egyesület Soproni Helyi Cso-portjának elnöke. Soproni rendezvé-

nyen dőlt el, hogy az állami erdőgazdál-kodás nem a központi költségvetési, hanem az önálló, gazdálkodási útra lé-pett. Itt dőlt el, hogy a Tanulmányi Er-dőgazdaság szervezeti egységét sikerült megőrizni és ma is képes magas szinten szolgálni az egyetemi és középiskolai oktatást.

Legutolsó írása a Bakonyerdő Zrt. történetéről megjelent könyv ismerteté-se volt, mely az Erdészeti Lapok májusi számában jelent meg.

Egyetemünk – az ő szeretett Alma Mater – 1996-ban *emeritus professori*, 1999-ben *honoris causa doktori* cím-mel, 2010-ben, 80. születésnapján pe-dig a Nyugat-magyarországi Egyetemért Emlékérmével ismerte el munkáját, hű-ségét, ragaszkodását, önzetlenségét, azt, hogy mindig és minden körülmé-nyek között, élete utolsó percéig lehe-tett rá számítani.

Boldog ember volt, hiszen megada-tott neki a ragaszkodó, szerető élettárs. *Jókai* soraival:

*„Ami bennem lélek, veletek megy,
Ott fog köztetek lenni mindig.
Megtalálsz virágaid között,
Amikor elbervadnak,
Megtalálsz a falevélben,
Amikor lebul,
Meghallasz az esti barangszóban,
Amikor elenyészik.”*

„Paradoxon, hogy épp a modern társadalomban vált mitikus fogalom-má a halál, mely pedig az élet szerves része, szükségszerű befejezése, minden emberi munka, alkotás, baladás leg-főbb serkentője.” (írta egy helyütt Ör-kény István)

A halálra nehéz felkészülni, mert ir-racionális a földi lét boldogságához, az élethez mérve. Az élet azonban – tud-juk – véges, s a halálra készülni kell. Ha valakinek hite van – s Szodfridt István egész életében mélyen hívő ember volt – úgy annak a halál mást, egy új dimen-ziójú életet jelent. Ezért ő – tudom – nyugodtan készült a halálra, s megtért oda, ahova keresztény hite szerint szü-letése óta készült. Nekünk – itt mara-dottaknak – talán egyetlen vigaszunk az lehet, hogy *valóban oda tért meg, abova Ő maga is megtérni vágyott.*

Szegényebbek lettünk. Igaz ember távozott közülünk.

Faragó Sándor rektor, Nablik And-rás dékán, Keszthelyi István évfolyam-társ, Sipos Sándor munkatárs, Ormos Balázs OEE búcsúztatói alapján szer-kesztette Pápai Gábor

